

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Sv.Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu.Grosu, A.Garbuz și A.Ciobanu)

DECIZIE

08 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinînd recursul declarat de către Lemeșev Serghei,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Scripnic
Vadim împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost admis apelul declarat de către Scripnic Vadim, reprezentat de avocatul
Ocerednaia Larisa, casată hotărîrea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul
Central, fiind emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 30 martie 2016, Scripnic Vadim a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de
judecată suportate.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că la 29 martie 2016 a
vizualizat un anunț plasat pe internet cu privire la vânzarea complexului de
producere situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxxx

Scripnic Vadim a precizat că în aceeași zi s-a întâlnit cu Lemeșev Serghei și
ultimul i-a arătat complexul de producere după care a fost stabilit prețul final de
vînzare – 11000 euro.

La 30 martie 2016 a fost întocmită o recipisă, care atestă faptul că a transmis
lui Lemeșev Serghei suma de 1000 euro cu titlu de avans pentru procurarea
complexului de producere situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxxxxx.

Reclamantul a mai specificat că termenul privind transmiterea complexului de
producere, indicat în recipisa enunțată supra, a fost 16 aprilie 2016, însă în
termenul stabilit Lemeșev Serghei nu i-a transmis complexul de producere
respectiv și nu a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare.

Mai tîrziu a aflat despre faptul că complexul de producere amplasat pe adresa
mun. Bălți str. xxxxxxxx nu-i aparține cu drept de proprietate lui Lemeșev

Serghei, dar Societății cu Răspundere Limitată „Lefeguard”, iar pe cota-parte a capitalului statutar al companiei date a fost aplicat sechestrul prin încheierile executorului judecătoresc din 24 septembrie 2015 și din 10 noiembrie 2015.

S-a precizat că contractul de vânzare-cumpărare a complexului de producere nu a fost încheiat din vina lui Lemeșev Serghei, care de fapt nu putea înstrăina bunul deoarece nu-i aparținea cu drept de proprietate.

Scripnic Vadim a specificat că a expediat în adresa lui Lemeșev Serghei reclamație prin care a solicitat să-i fie restituită suma de 1000 euro pînă la 20 iunie 2016, recepționată de către pîrît la 10 iunie 2016, însă în termenul indicat nu s-a întreprins careva măsuri.

La 14 iulie 2017 reclamantul a depus cerere prin care și-a concretizat pretențiile din acțiune precizînd că la 16 aprilie 2016 complexul de producere situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxxxx nu aparținea cu drept de proprietate lui Lemeșev Serghei și nici Societății cu Răspundere Limitată „LSK &A”, deoarece compania respectivă a fost înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice la 22 aprilie 2016(f.d. 30, 34).

Astfel, a punctat reclamantul că pînă la data respectivă întreprinderea nu exista și nu putea avea careva activitate, iar conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice din 22 aprilie 2016, Lemeșev Serghei este administrator și asociat al Societății cu Răspundere Limitată „LSK &A”.

A solicitat Scripnic Vadim încasarea din contul lui Lemeșev Serghei în beneficiul său a sumei de 1000 euro cu titlu de avans și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea din 14 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de către Scripnic Vadim împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 35, 39-42).

La 11 august 2017 Scripnic Vadim, reprezentat de avocatul Ocerednaia Larisa a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea a unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către Scripnic Vadim, reprezentat de avocatul Ocerednaia Larisa, casată hotărîrea din 14 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central, fiind emisă o nouă hotărîre prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Scripnic Vadim împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată a fost admisă.

S-a dispus încasarea din contul lui Lemeșev Serghei în beneficiul lui Scripnic Vadim a sumei de 1000 euro cu titlu de arvună, echivalentul în lei moldovenești calculați la cursul oficial al BNM la data executării hotărîrii.

S-a dispus încasarea din contul lui Lemeșev Serghei în beneficiul lui Scripnic Vadim cheltuielile de judecată în sumă de 5102,50 lei (f.d. 84, 85-91).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii și în consecință a adoptat o hotărîre neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel la 21 aprilie 2018 Lemeșev Serghei a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 129).

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată recurentul a mai indicat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la data de 30 martie 2016 când s-a întocmit recipisa, recurentul dispunea de împuterniciri pentru realizarea complexului de producere amplasat în mun. Bălți, str. xxxxxxxx fapt confirmat prin procura nr. 2/3 din 01 martie 2016.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Bălți din 28 martie 2018 prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 92), fiind recepționată de către recurent la 30 martie 2018 (f.d. 93).

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

La 15 iunie 2018 în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, iar la 17 iulie 2018 în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care Scripnic Vadim a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de către Lemeșev Serghei neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Actele administrate la dosar confirmă faptul că la 30 martie 2017, Scripnic Vadim a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lemeșev Serghei, prin care a solicitat încasarea din contul lui Lemeșev Serghei în beneficiul său a sumei de 1000 euro cu titlu de avans și a cheltuielilor de judecată.

Judecând cauza, la 14 iulie 2017 prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Scripnic Vadim împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, instanța de apel la 22 februarie 2018 a admis apelul declarat de către Scripnic Vadim, reprezentat de avocatul Ocerednaia Larisa, a casat hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central și a emis o hotărâre nouă prin care a admis acțiunea depusă de către Scripnic Vadim, dispunând încasarea din contul lui Lemeșev Serghei, în beneficiul lui Scripnic Vadim a sumei de 1000 euro cu titlu de arvună, sau echivalentul în lei moldovenești, calculați la cursul oficial al BNM, la data executării hotărârii și a sumei de 5102,50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt, în raport cu normele de drept material pertinente cazului, reține că instanța de apel a emis o soluție corectă, însă

sub aspect de motivare, Curtea de Apel Bălți a tratat incorect raportul juridic apărut între părțile litigante.

Astfel, instanța de recurs consideră relevante cazului prevederile art. 631 Cod civil, care statuează expres că, arvuna este o suma de bani sau un alt bun pe care o parte contractantă o dă celeilalte părți pentru a confirma încheierea contractului și a-i garanta executarea. În caz de dubii, suma plătită este considerată avans.

Înțelegerea cu privire la arvună trebuie să fie întocmită în scris.

De menționat că prin arvună pot fi garantate doar obligațiile născute din contracte. Totodată, prin arvună pot fi garantate atât obligațiile între persoane fizice, cât și între persoane juridice, întru-cît legiuitorul la articolul respectiv nu face nici o distincție în acest sens.

Prin finalitățile sale, arvuna îndeplinește două funcții principale, pe de o parte confirmă încheierea contractului, iar pe de altă parte garantează executarea contractului.

Totodată, Colegiul precizează, ca mijloc de garantare a executării contractului arvuna este menită să tempereze interesul fiecărei părți contractante de a face tot posibilul pentru ca contractul garantat cu arvună să se execute or, în caz de neexecutare a contractului partea vinovată va suporta consecințele negative, manifestate fie prin pierderea arvunei de către partea care a dat-o, fie prin plata dublului arvunei de către partea care a primit-o.

Astfel, instanța de recurs punctează că din actul juridic care confirmă arvuna trebuie obligatoriu să se distingă părțile, obiectul și termenul contractului care urmează a fi încheiat ulterior.

La caz, potrivit recipisei din 30 martie 2016, Lemeșev Serghei a primit de la Scripnic Vadim arvuna în sumă de 1000 euro pentru „complexul de producere”, prețul total al complexului respectiv constituind 11000 euro, iar termenul de transmitere a încăperilor fiind 16 aprilie 2016 (f.d. 8).

Prin urmare, din recipisa respectivă nu este clar care este obiectul concret supus înstrăinării pentru care părțile au negociat și s-a transmis suma de 1000 euro, nu este indicată adresa, locul amplasării acestui bun, care sunt caracteristicile difinitorii ale acestuia și, asta în timp ce reclamantul pretinde că a negociat și a dorit să cumpere „complexul de producere” situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxxxxx iar pîrîtul menționează că prin procura nr. 2/3 din 01 martie 2016 avea împuterniciri de a înstrăina bunul amplasat în mun. Bălți, str. xxxxxxxx

Or, potrivit art. 206 alin. (2) Cod civil, obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil și să fie determinat sau determinabil cel puțin în specia sa.

Colegiul precizează că pentru ca actul juridic să ia ființă și să fie valabil este necesar ca obiectul să existe. În principiu, raportul obligațional se poate naște doar atunci cînd el ține de un bun ce există la momentul încheierii actului.

Dacă obiectul unei prestații de a da este un bun determinat individual, actul juridic trebuie să conțină suficiente elemente pentru individualizarea bunului. O desemnare insuficient de precisă ar putea da naștere unei erori în obiect.

Astfel, prin prisma textului recipisei din 30 martie 2016 Colegiul menționează că sintagma „complexul de producere” nu poate fi calificată ca un bun identificat individual care să poată constitui obiectul contractului de vânzare-cumpărare, încheierea căruia se pretinde că a fost garantată prin recipisa dată. Or, actul juridic

respectiv nu conține suficiente elemente pentru individualizare ca să fie supus vânzării, cum ar fi - adresa juridică, componentele și caracteristicile individuale care definesc acest bun, suprafața acestuia etc.

Din aceste considerente, în prezența incertitudinilor și dubiilor din cuprinsul recipisei din 30 martie 2016 menționate mai sus, pozițiilor contradictorii ale părților în litigiu, suma de 1000 euro primită de Lemeșev Serghei de la Scripnic Vadim incontestabil urmează a fi tratată ca avans și nicidecum arvună.

Instanța de recurs consideră oportun de a reliefa că plata în avans este deasemenea un mijloc de garantare a executării contractului și reprezintă o plată preventivă. Deosebirea dintre arvună și avans rezidă din faptul că avansul nu este în stare să confirme încheierea contractului și să garanteze executarea serviciilor, căci plătitorul care a efectuat în avans o plată este în drept să pretindă restituirea practic în toate cazurile de neexecutare a contractului, iar prestatorul de servicii care a primit avansul nu poate fi obligat nici într-un caz să restituie dublul plății primite, ca în cazul arvunei.

Astfel, în cazul dat instanța de apel corect a stabilit că neîncheierea actului juridic rezultat din recipisa din 30 martie 2016 se datorează lui Lemeșev Serghei.

Or, din materialele dosarului rezultă că contractul de vânzare-cumpărare nici nu putea fi încheiat între părți în termenii stabiliți de aceștea, așa cum vânzătorul Lemeșev Serghei la data primirii sumei de 1000 euro și la data stabilită de transmitere a complexului supus vânzării, nu era proprietarul bunurilor imobile.

Totodată, de menționat că vânzătorul bunului trebuie să prezinte documente care atestă dreptul de proprietate asupra bunului. În cazul în care obiectul contractului de vânzare-cumpărare îl constituie un bun imobil, vânzătorul trebuie să prezinte documentul ce confirmă dreptul de proprietate asupra bunului, precum și extrasul din registrul bunurilor imobile.

La materialele cauzei nu sunt careva probe prin care să se ateste faptul că Lemeșev Serghei ar fi nemijlocit proprietar, s-au fi avut împuterniciri să acționeze în interesul proprietarului bunului imobil situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxx pe care Scripnic Vadim susține că a dorit să-l cumpere și, asta în condițiile în care după cum s-a menționat mai sus, reclamantul Scripnic Vadim pretinde că a negociat și a dorit să cumpere „complexul de producere” situat pe adresa mun. Bălți str. xxxxxx iar pîrîtul menționează că prin procura nr. 2/3 din 01 martie 2016 avea împuterniciri de la SA „Prim Plonjor” de a înstrăina bunul imobil amplasat în mun. Bălți, str. xxxxxxxx. Potrivit extraselor din Registrul bunurilor imobile, bunurile imobile menționate fiind distincte cu diferite numere cadastrale (f.d.15-18, 29).

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că împuternicirile privind realizarea complexului de producție sunt reflectate în procura nr. 2/3 din 01 martie 2016 eliberată de directorul Societății cu Răspundere Limitată „Prim-Plonjor”. Or, însuși Lemeșev Serghei menționează în recurs că deținea împuterniciri să realizeze imobilele cu numere cadastrale xxxxxxxxxxxx care însă sînt amplasate pe adresa mun. Bălți, str. xxxxxxx pe când din recipisa semnată la 30 martie 2016 și circumstanțele analizate pe parcursul examinării cauzei se distinge că bunul pentru care părțile au negociat să fie înstrăinat este amplasat în mun. Bălți, str. xxxxxxx fără a fi indicate rechizitele cadastrale.

Obligația vânzătorului de a preda bunul presupune că vânzătorul trebuie să fie proprietarul bunului și odată cu predarea bunului să transmită și dreptul de proprietate asupra lui.

Colegiul menționează că potrivit extrasului sin Registrul de stat al persoanelor juridice nr.963 din 11 iulie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „LSK&A” a fost înregistrată la 22 aprilie 2016, ca urmare a reorganizării prin separare de la S.A. „Prim-Plonjor” (f.d.28).

Pretinsa tranzacție de vânzare-cumpărare între Lemeșev Serghei și Scripnic Vadim nici nu putea fi încheiată din motivele expuse mai sus, iar în asemenea circumstanțe reținerea de către recurent a sumei de 1000 euro achitată de Scripnic cu titlu de avans, nu poate fi admisă.

Prin urmare, soluția instanței de apel exprimată în decizia din 22 februarie 2018 urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de apel a emis o soluție corectă, iar argumentele recurentului nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Lemeșev Serghei cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se repinge recursul declarat de către Lemeșev Serghei.

Se menține decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Scripnic Vadim împotriva lui Lemeșev Serghei cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh